

รายงานสถานการณ์ศัตรูข้าว

วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘

กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช
กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
โทร. ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔ โทรสาร ๐๒-๙๕๕๑๕๑๔

E-mail: Bio53@hotmail.com, doae_pmd@hotmail.com

๑. สถานการณ์ศัตรูข้าว

พื้นที่ปลูกตามรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัด ณ วันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ จำนวน ๗๐ จังหวัด มีพื้นที่ปลูกข้าว ๔๕,๔๒๗,๔๑๔ ไร่ สถานการณ์ศัตรูข้าว ในสัปดาห์นี้

เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล* พื้นที่การระบาด ๕,๒๙๗ ไร่ ในข้าวอายุช่วง ๔๐ - ๖๐ วัน จำนวน ๑,๘๐๑ ไร่ และในข้าวอายุช่วงมากกว่า ๖๐ วัน จำนวน ๓,๔๙๖ ไร่ (เพิ่มขึ้น ๓,๘๔๗ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๕ จังหวัด ดังนี้

- จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อำเภोधุมพริก
- จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมือง ท่าวังผา และอำเภอบัว
- จังหวัดแพร่ ได้แก่ อำเภอเด่นชัย และอำเภอหนองม่วงไข่
- จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง
- จังหวัดปัตตานี ได้แก่ อำเภอปานาเระ

โรคไหม้** พื้นที่การระบาด ๗๘,๒๑๓ ไร่ ในระดับรุนแรง ๒๑,๒๕๗ ไร่ และในระดับไม่รุนแรง ๕๖,๙๕๖ ไร่ (ลดลง ๒,๑๒๒ ไร่) พบการระบาดในพื้นที่ ๑๔ จังหวัด ดังนี้

- จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ อำเภอขามเฒ่า หนองกี่ และอำเภอลำปลายมาศ
- จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ อำเภอเมือง
- จังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ อำเภอเสิงสาง และอำเภอขามสะแกแสง
- จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ อำเภอศรีเมืองใหม่ พิบูลมังสาหาร ดอนมดแดง นาจะหลวย ตระการพืชผล บუნทริก พุ่งศรีอุดม น้ำยืน และอำเภอสว่างวีระวงศ์
- จังหวัดศรีสะเกษ ได้แก่ อำเภอกันทรลักษณ์ และอำเภอภูสิงห์
- จังหวัดมุกดาหาร ได้แก่ อำเภอเมือง ดอนตาล หนองสูง และอำเภอนิคมน้ำอ้อย
- จังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อำเภอภูผาม่าน
- จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ อำเภอสำโรงทาบ
- จังหวัดสกลนคร ได้แก่ อำเภอคำตากล้า
- จังหวัดหนองคาย ได้แก่ อำเภอศรีเชียงใหม่
- จังหวัดพะเยา ได้แก่ อำเภอเมือง ดอกคำใต้ แม่ใจ และอำเภอภูพานยาว
- จังหวัดลำปาง ได้แก่ อำเภอแจ้ห่ม และอำเภอเกาะคา
- จังหวัดเชียงราย ได้แก่ อำเภอป่าแดด
- จังหวัดน่าน ได้แก่ อำเภอเมือง นาน้อย เวียงสา บ่อเกลือ และอำเภอบัว

๒. การคาดการณ์

จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมย้อนหลัง ๗ วันจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ๒๔ สถานี สภาพอากาศจากกรมอุตุนิยมวิทยาล่วงหน้า ๗ วัน (๑๗ - ๒๓ กันยายน ๒๕๕๘)

๒.๑ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีสภาพอุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๘ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๖๕-๗๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคเหนือที่ ต.มหาชัย อ.ไทรงาม จ.กำแพงเพชร อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๓ % ที่ ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๑ % ที่บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป้าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย

๒๕.๓๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๓% ภาคกลาง ต.คลองวัว อ.เมือง จ.อ่างทอง อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๖.๗ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๖ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยาในช่วงวันที่ ๑๗ - ๑๘ ก.ย.๕๘ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีฝนตกกระจายทั่วไป ร้อยละ ๖๐-๘๐ และช่วงปลายสัปดาห์ ๑๙ - ๒๓ ก.ย.๕๘ มีฝนตกกระจาย ร้อยละ ๓๐-๖๐% ของพื้นที่ หากสภาพแวดล้อมในปลายสัปดาห์เปลี่ยนไปทางที่เหมาะสมให้ทำการหมั่นตรวจสอบในแปลง ข้าวที่ปลูกพันธุ์อ่อนแอและหนาแน่น เพราะอาจจะเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของ ซึ่งก็ได้แก่พื้นที่ จังหวัดนครสวรรค์ น่าน พิษณุโลก พิจิตร อุทัยธานีชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี นนทบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม กาญจนบุรี นครราชสีมา สงขลา ยะลา นราธิวาส และจังหวัดปัตตานี ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะอาจจะเกิดการระบาดขึ้นได้

๒.๒ พื้นที่เสี่ยงต่อการระบาดของโรคไหม้ข้าว เป็นพื้นที่ที่มีสภาพอากาศ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๒ - ๒๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยมากกว่า ๘๐ % จากการตรวจสอบสภาพแวดล้อมจากสถานีตรวจวัด (Gistda) ในภาคเหนือ บ้านวังน้ำเย็น ต.แม่ป่าก อ.วังชิ้น จ.แพร่ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕.๓๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๓ % , ต.จันจว้า อ.แม่จัน จ.เชียงราย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๐๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๙ % , ต.ตาลชุม อ.ท่าวังผา จ.น่าน อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔.๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๑ % และสถานีตรวจวัด(Gistda) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตำบลคำเจริญ อำเภอตระการพืชผล จังหวัดอุบลราชธานี อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๔ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๙๔ % , ต.หนองขาม อ.แก้งคร้อ จ.ชัยภูมิ อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๓.๖ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๔ % , ต.หาดคำ อ.เมือง จ.หนองคาย อุณหภูมิเฉลี่ย ๒๕.๑๕ องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย ๘๙ % และข้อมูลจากกรมอุตุนิยมวิทยา ในช่วงวันที่ ๑๗-๒๓ ก.ย.๕๘ พื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกกระจายทั่วไป ๖๐ - ๘๐ % และช่วงปลายสัปดาห์ ๑๙ - ๒๓ ก.ย.๕๘ มีฝนตกกระจายร้อยละ ๓๐-๖๐%ของพื้นที่ ซึ่งเป็นสภาพที่เหมาะสมแก่การระบาดของโรคไหม้ โดยขณะนี้ข้าวอยู่ในระยะกล้าจนถึงระยะแตกกอ โดยเฉพาะในแปลงที่ปลูกข้าวหนาแน่น และปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ ๑๐๕ กข.๑๕ และกข.๖ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่อ่อนแอต่อโรคไหม้มาก ควรเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด เพราะอาจเกิดโรคไหม้ได้ ทำให้ผลผลิตข้าวเสียหาย ได้แก่ จังหวัดบุรีรัมย์ เชียงราย ลำปาง แพร่ น่านนครราชสีมา ศรีสะเกษ มุกดาหาร ขอนแก่น สุรินทร์ สกลนคร พะเยา หนองคาย ชัยภูมิ มหาสารคาม และอุบลราชธานี

๓. ผลการดำเนินงาน

๓.๑ กลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาดของศัตรูพืช ได้จัดทำข่าวเตือนการระบาดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาลและโรคไหม้ข้าว ทางเว็บไซต์กรมส่งเสริมการเกษตร และกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

๓.๒ สำนักงานเกษตรจังหวัดบุรีรัมย์ ชัยภูมิ นครราชสีมา อุบลราชธานี ศรีสะเกษ มุกดาหาร ขอนแก่น สุรินทร์ หนองคาย สกลนคร พะเยา ลำปาง เชียงราย แพร่ อุตรดิตถ์ และน่าน แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและการใช้ปุ๋ยไนโตรเจนในระยะนี้เพื่อควบคุมโรคไหม้ข้าว รวมทั้งแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

๓.๓ สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก น่าน แพร่ นครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี แนะนำให้เกษตรกรใช้เชื้อรา บิวเวอร์เรีย ควบคุมเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล และแนะนำให้เกษตรกรใช้สารเคมีกำจัดตามคำแนะนำของกรมการข้าว

ประชาสัมพันธ์แจ้งจังหวัดที่เคยพบการระบาดและพื้นที่เสี่ยงต่อการระบาด ๔๒ จังหวัด เตรียมความพร้อมในพื้นที่ ระบาดซ้ำซากเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการระบาดขึ้นอีก โดยได้จัดทำแปลงติดตามสถานการณ์ทั้งหมดจำนวน ๘๐๙ แปลง ศจช. ในพื้นที่เสี่ยงเร่งผลิตรายละเอียดเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อราบิวเวอร์เรีย และรณรงค์ให้สมาชิกใช้ควบคุมศัตรูข้าวในทุกพื้นที่

หมายเหตุ จังหวัดที่มีข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าว ๗๐ จังหวัด ๕,๐๘๓ ตำบล

*จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๐ จังหวัด ๓,๕๑๔ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๙๐ และ ๖๙.๑๓ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๗ จังหวัด ๑,๕๖๙ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๙ และ ๓๐.๘๗ ตามลำดับ

** จังหวัดที่มีรายงานข้อมูล ๗๐ จังหวัด ๓,๔๔๑ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๙๐ และ ๖๗.๖๙ ตามลำดับ

จังหวัดที่ไม่มีรายงานข้อมูล ๗ จังหวัด ๑,๖๔๒ ตำบล คิดเป็นร้อยละ ๙.๐๙ และ ๓๒.๓๐ ตามลำดับ

รายละเอียดเพิ่มเติม ในรายงานสถานการณ์การระบาดของศัตรูพืช ทาง <http://www.doae.go.th/> หรือ <http://www.ppsf.doae.go.th/>

แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบการระบาดของโรคใหม่
ระหว่างปี ๒๕๕๗/๒๕๕๘

